

THE IMPORTANCE OF PHOTOGRAPHY AND TYPOGRAPHY IN GRAPHIC DESIGN¹

GRAFİK TASARIMDA FOTOĞRAF VE TİPOGRAFİNİN ÖNEMİ

Duygu KIZILDEMİR²

Hüseyin ERYILMAZ³

Abstract

Aim of this study is to convey importance and contribution of photography and typography which effected whole world from the first day of its existence, to graphic design. In the first section of the study, graphic design is defined. In the second section, definition and a brief information about history of photography is given. The third section is the part of the study which, typography is defined and importance of typography in graphic design is emphasized. In the last section, application of photography and typography in graphic design is explained. Under this title, with the support of the used images, the importance of photography and typography which are the essential elements of graphic design was mentioned as well as their effect on the viewer and how they strengthen the meaning of the designs. The applications placed at the end, are graphic design products that are created with photography and typography, to support the main idea of this study.

Keywords: Graphic Design, Photography, Typography, Poster.

Özet

Bu çalışmanın amacı, var olmaya başladığı zamandan itibaren tüm dünyayı etkisi altına alan, fotoğraf ve tipografinin grafik tasarıma katkılarını ve önemini aktarmaktır. Çalışmanın ilk bölümünde grafik tasarım tanımlanmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde Fotoğrafın tanımlaması yapılmış ve tarihi hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Üçüncü bölüm Tipografinin tanımının ve grafik tasarım içindeki öneminin vurgulandığı bölümdür. Son bölüm fotoğraf ve tipografinin grafik tasarım içerisinde kullanımına ayrılmıştır. Bu başlık altında, kullanılan görsellerin desteğiyle, grafik tasarım için temel öğelerden olan fotoğraf ve tipografinin birlikte kullanılmasının öneminden, yapılan tasarımların anlamlarını güçlendirmesinden ve izleyici üzerinde bıraktığı etkilerden bahsedilmiştir. Çalışma sonunda yapılan uygulamalar, konuyu destekleyecek şekilde, fotoğraf ve tipografi ile oluşturulmuş grafik tasarım ürünleridir.

Anahtar Kelimeler: Grafik Tasarım, Fotoğraf, Tipografi, Afiş

¹ Bu çalışma Doç. Dr. Hüseyin Eryılmaz danışmanlığında, Duygu Kızıldemir tarafından 2015 yılında Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Grafik Bölümü, Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

² Arş. Gör., Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi. duygukizildemir@anadolu.edu.tr

³ Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi. Grafik Bölümü. heryilmaz@anadolu.edu.tr

GİRİŞ

Dijital çağın günlük yaşama kattığı yenilikler göz ardı edilemez. Teknoloji insanlara vazgeçilemeyecek elektronik cihazlar, iletişim kolaylıkları, medyayı sağlamaktadır. Hatta geçmişteki yaşam ile içinde bulunduğumuz anı karşılaştırdığımızda teknolojiyi kullanmanın zorunluluk haline geldiği açıktır. Daha hızlı yaşam daha hızlı gereklilikler ister; iletişimde ve haber almada cep telefonu, medya, bilgisayar, internetin kullanılması gibi... Bununla birlikte yaşamın hızlanması tüketicinin hızlanması demektir. Bunu izleyen ise rekabet koşullarının oluşmasıdır. Günümüzde rekabet koşulları firmaların pazarlama, iletişim, reklam, halkla ilişkiler, medya ve marka stratejilerini değiştirmiştir. Hergün yüzlerce ürün piyasada yerini almakta, yüzlercesi de bu ürünlerin muadili olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum markaların akılda kalıcılığını zorlaştırmakta, tanıtımda sürekli farklı ve yaratıcı stratejilerin düşünülmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu ise günümüz meslek gruplarından grafik tasarımı hayli işlevsel bir duruma getirmektedir.

Grafik tasarımın amacı topluma ürün ya da hizmet ile ilgili anlatılmak istenen mesajı en yalın haliyle aktarmaktır. Yaşamımızın ayrılmaz bir bütünü olan grafik tasarım en sade anlamıyla; görsel araçları kullanarak iletişim sağlama biçimidir. Temelinde yatan ise, anlatılmak istenen fotoğraf, tipografi, illüstrasyon gibi görsel araçlar kullanarak uygun ve etkili bir biçimde sunmaktır

Fotoğrafın en bilinen şekliyle tanımını “fotoğraf (photographe) sözcüğü eski Yunanca’da photos (ışık) graphe (yazı) sözcüklerinin birleşmesinden oluşan ışıkla yazı yazmak anlamına gelmektedir” şeklinde yapabiliriz. Bu bilinen tanımının yanı sıra fotoğraf, her insan için farklı bir anlam ifade eder, Örneğin bir belgeselcinin zihninde fotoğraf, fikirlerin, görüntülerin, teorilerin, sözcüklerin bir arada bulunduğu karışık bir düzen içinde oluşur ve nihayetinde kurulacak gerçeğin hikayesine odaklıdır. Bir foto muhabirinin zihninde fotoğraf, haberin çarpıcı yanı esas alınarak oluşur ve olay odaklıdır. Bir gezi fotoğrafçısının zihninde fotoğraf, ortamın ilginçliği esas alınarak, seçilen konunun atmosfer içindeki etkisi önemsenererek oluşur ve imaj odaklıdır. Bir reklam fotoğrafçısının zihninde fotoğraf, malın tüketimini esas alır ve pazarlama odaklıdır (Yurdalan, 2007; 15).

Fotoğrafın tarihi incelendiğinde herkese göre farklı bir fotoğraf tarihinden söz edilebilir. Topçuoğlu bu konu ile ilgili fikrini, Fotoğrafçılığın çeşitli tarihleri vardır: Ünlü kişilere akımlara toplumsal değişimlere teknolojinin gelişimine sanatsal kaygılara ağırlık verilebilir ya da bunlar arasından yapılacak seçimlerle özgün bir hikaye yazılabilir şeklinde ifade etmiştir (Topçuoğlu, 1992; 13). Fotoğraf, dönemi itibarıyla o günün sanat alanlarına; günümüz itibarıyla de günlük yaşama adapte olmuştur. Grafik tasarım için vazgeçilmez bir malzeme olan fotoğraf, ilk ‘camera obscura’nın düşünülmesinden günümüzdeki halini alıncaya değin teknik ve estetik açıdan birçok gelişme yaşamış ve yaşadığı gelişmeleri zamanlarıyla birlikte belgelemeye olanak sağlamıştır.

Doğru fotoğrafın çekilme kaygısı, çeşitli sebeplerle kurgular oluşturma çabalarının yanısıra fotoğraf doğru zamanda doğru yerde olmaktır. Bir fotoğrafta izlediğimiz görüntü fotoğrafçının kadrajda görmek istediği karenin bir yüzey üzerine aktarılmış halidir. Başka bir deyişle fotoğraf sanatçısının bakış açısidir. Fotoğraf hayal etmekten ziyade o anı görmektir. Bu durumu Roland Barthes ‘Uzun zaman önce bir gün, Napolyon’un en küçük kardeşi Jerome’un 1852 de çekilmiş bir fotoğrafı geçmişti elim. Ve bu güne kadar hiç dindiremediğim bir şaşkınlıkla şunu fark etmiştim o zaman: ‘ben imparatora bakan gözlere bakıyorum.’ şeklinde ifade etmiştir (Barthes, 1992; 17). Tek bir kareyle fotoğrafçının vizörden gördüğü görüntünün yaşattığı hissi insanlarla paylaşabilmek, aynı hissi o insanların da yaşamasına olanak sağlayabilmek mucize değil de nedir. Grafik tasarımın da fotoğraftan beklediği işte bu histir.

Grafik tasarım tarihinde fotoğraf kadar önemli olan diğer bir buluş ise matbaadır. Matbaanın bulunması grafik tasarım alanı için dönüm noktasıdır. Gutenberg o zaman icadının geleceğe ne denli katkılarının olacağını farkına varamamıştır belki de... Ancak matbaanın icadı tipografinin günümüzdeki gelişiminin temelidir. Kitapların el ile yazılmasından tipo baskı sistemiyle basılmasına geçişi bir devrimdir ve tipo baskı sistemi günümüzde kullanılan modern baskı sistemlerinin ve tipografi teriminin atası niteliğini taşımaktadır. Tipografi yazı aracılığı ile gerçekleştirilen grafik iletişimidir (Teker, 2009; 177). Tipografi terimi yazı karakterleri ve onları sistematik sınıflandırılmasını inceleyen alandan gelir. Yazıyla çalışırken, yapının veya biçimin düzenini şekil, yapı, denge ve hiyerarşiyi dikkate alarak değerlendirmek gerekir. Bunu yaparak mesaj alıcıya istenildiği gibi aktarılabilir.

Tipografinin bilgisayar teknolojisine aktarılmasından sonra ortaya çıkan yazı karakterleri tasarımlara farklı anlamlar yükleme konusunda gelişme göstermiştir. Tipografi her tasarımda farklı bir görüntüye bürünmüştür. Düşünce yapısını bire bir anlatan bir biçime dönüşen tipografinin tasarımları insanların duygularını ifade eden ve hisleri mesaj yoluyla aktarabilen bir araç niteliği taşımaktadır.

Grafik tasarımın fotoğraftan ve tipografiden beklentisi, mesajın alıcıya hızlı ve etkili biçimde ulaştırılmasıdır. Tek tek veya iki elemanın birlikte kullanıldığı durumlarda mesajın izleyici tarafından doğru bir biçimde algılanması grafik tasarımın en önemli amacı olarak tanımlanabilir.

GRAFİK TASARIM

“Tasarım”, günümüzde dünyada en çok kullanılan, dillendirilen kavramlardan biri haline gelmiştir. Tasarım kavramının hemen her alanda karşımıza çıkmaya başlamış olması, kavramın doğru anlaşılmasını, içerik ve işlevlerinin doğru ve yeterli biçimde tanımlanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu noktada önemli bir soru karşımıza çıkmaktadır... Bir düşüncenin zihinde oluşmuş ve olgunlaşmış hali “tasarım” olarak tanımlanabilir mi? Başka bir deyişle, düşüncenin tasarım olarak kabul edilebilmesinin önkoşulu, tasarlanan şeyin işlevsel hale gelmesi midir? Twemlow, “21. Yüzyıl toplumunda, tasarımın bir amacı olması ve bir işe yaraması fikri biraz çağdışıdır.” Biçimindeki düşüncesini dile getirirken, sergilediği eleştirel yaklaşımı şu sözleriyle sürdürmektedir: “Bu düşünce, ideolojilerin ve temel gerçeklerin mümkün olduğu , manifestoların duyurulduğu bir çağa ait gibidir (Twemlow, 2011; 6).

Tasarım genel anlamlarıyla farklı şekillerde ifade edilebilir; tasarımın uygulama içeren alanları ise genellikle üç başlık altında incelenmektedir: Endüstriyel tasarım, çevresel tasarım ve grafik tasarım. Tasarımın iki boyutlu alanlarda uygulanan, ürün ya da hizmet tanıtımı içeren ve topluma mesaj verme işlevini gerçekleştiren halini grafik tasarım olarak adlandırmak mümkündür. Becer’e göre grafik tasarım, bir görsel iletişim sanatıdır. Birinci işlevi de, bir mesaj iletmek bir ürün ya da hizmeti tanıtmaktır (Becer, 2009; 33).

Ambrose ve Harris, “Grafik tasarım, montaj, kolaj, retorik ve bitleştirme gibi görsel araçları kullanarak, iletişim sağlama işidir (Ambrose ve Harris, 2014; 6). biçimindeki tanımıyla kavramın genel çerçevesini çizerken, Ambrose ve Aono grafik tasarımın, hedeflenen kitleye yönelik belli mesajların görsel sunumuyla ilgili olduğunu belirterek biçimsel yapısını öne çıkarmakta ve tanımlamayı şöyle sürdürmektedir: “Bunun merkezinde yazı, görüntü ve illüstrasyon gibi çeşitli görsel öğeler tarafından içerilen ve bu öğelere atfedilen mesajlar vardır” (Ambrose ve Aono, 2013; 111). Grafik tasarım kendine ait olmayan ama iletilmesi gereken bir mesajın aracı görevini üstlenir ve bunu çeşitli mecralarla topluma iletir.

Her alanda kullanılan grafik tasarım elemanları insanlara almaları gereken mesajı en şeffaf haliyle göndermeye çalışır. Bunu kimi zaman eğlendirerek kimi zaman ise derinden etkileyerek yapar. Her ne şekilde olursa olsun, tasarım disiplini başka konularda da bilgi birikimine ve deneyimine sahip olmayı gerektirir. “Tasarım eğitimi bir yaşam boyu sürer. Çünkü, değişen koşullar bunu gerektirir. Grafik tasarımcıyı ayrıcalıklı kılan ; estetik, güvenli, yenilikçi ve kişiye özgü farklı bir yaklaşım biçimi bulabilmesidir” (Ketenci ve Bilgili, 2006; 279) biçiminde bir görüş sergilemektedir.

Tasarlanan ürünlerin tanıtımının insanların anlayacağı bir dilde olması zorunludur. Grafik tasarımın amacı insanlara belli bir ürünü göstermek sevdirmek ve onu zihinde kalıcı bir hale getirmektir.

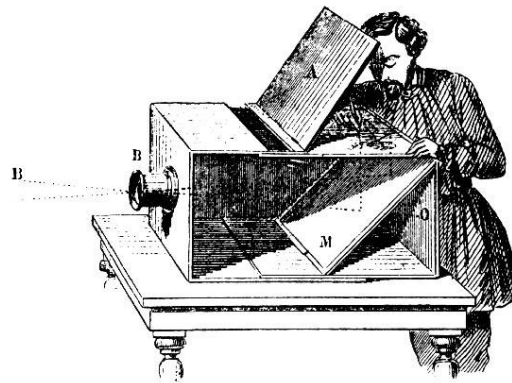
FOTOĞRAF

Bir görüntü kaydetme yöntemi olan fotoğraf tekniği ile ilgili birçok tanımlamayla karşılaşmak mümkündür... Bu tanımlamaların bir bölümü tekniğin ışık ile olan bağlantısına işaret eder; bir bölümü tekniğin fiziksel ve kimyasal işlemlerden oluşan bir süreç olduğunu belirtir; bir bölümü ise tekniğin kuramsal yönüne tanımlama getirirken, üretilen görüntüleri içerik, anlam ve gerçeklik gibi kavramlar çerçevesinde tartışır.

Ünlü bir Çin filozofu olan Mo Ti ilk kez M.Ö. 500 yılında karanlık bir kutunun üzerine açılan bir iğne deliğinin karşı duvara ters bir görüntü oluşturduğundan söz etmiştir. Yunanlı filozof Aristoteles (MÖ 384-322) Problemler (MÖ 330) adlı ünlü eserinde karanlık kutudan söz eder. Aristoteles, ışıkla ilgili temel kuralları algılamıştır. Güneş ışığının kare şeklinde bir delikten geçtikten sonra, daire şeklinde bir görüntü oluşturulduğunu belirtir (Ö. Uçar vd. 2011; 111).

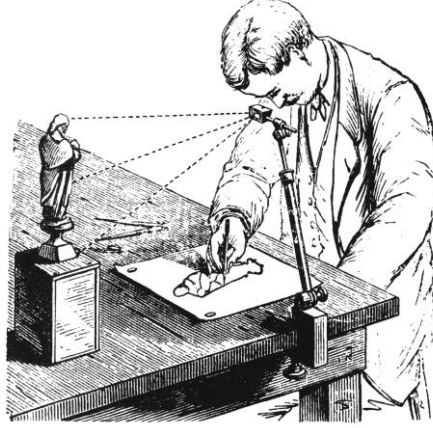
Çizgen, Yunan ve Roma'dan bu yana doğayı resme aktarma işinde kullanılan Camera Obscura'dan bugünün gelişmiş fotoğraf tekniğine ulaşılmasını oldukça uzun bir serüven olarak tanımlar. Çizgen ilk başarının 1826'da fizik ve kimya yoluyla Niepce'in çalışmalarıyla gerçekleştiğini belirtirken, tarih boyu görüntüyü mekanik yollarla aktarma arayışının Fransız Daguerre'in çabalarıyla 1839'da sonuca ulaştığına işaret eder (Çizgen, 2000; 11).

İcadı Fransız Bilimler Akademisi'nce açıklanan fotoğraf tekniğinin temelinde yatan “Camera obscura”, Latince'de “karanlık oda” anlamına gelmektedir. Aygıt, “bir duvarında delik açılmış kutu veya oda” olarak da tanımlanabilir. (Görsel 1)

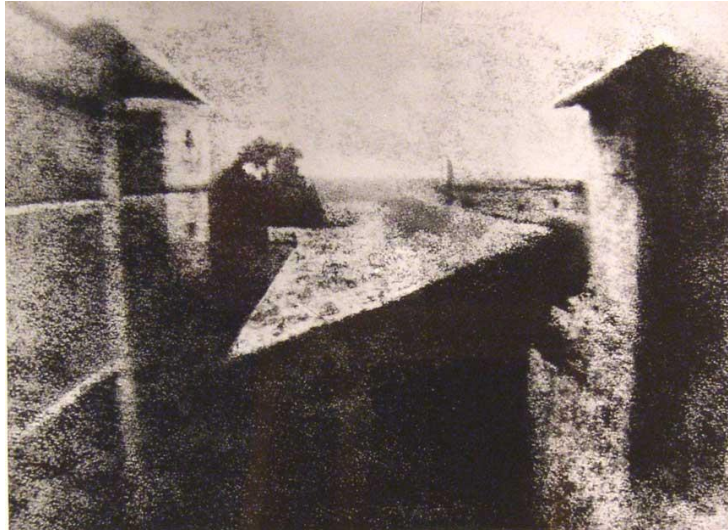
Görsel 1: Camera Obscura

Camera Lucida, sanatçılara çizim yapmakta yardımcı olan bir düzenektir ve “Aydınlık Oda” olarak tanımlanır. Resim çizerken bu tekniği kullanan kişi prizma içeren bir mercekten bakmaktadır; altına çizim tahtası yerleştirilmiş olan mercekten içeriye bakıldığında hem tahta hem de çizilen görüntü görülebilmektedir. (Görsel 2)

Görsel 2: Camera Lucida

Niepce Camera Obscura kullanarak elde ettiği görüntüyü yüzeyine gümüş klorür sürerek ışığa duyarlı duruma getirdiği bir kağıt üzerinde saptamayı başardı. Ancak, nitrat asidiyle kısmen sabitleştirdiği bu negatif görüntüden pozitif kopya almayı başaramadı (Modiano, 2007; 22). “Bitümen” denilen ve gravürcüler tarafından asit ile aşındırma yapıldığı sırada metali asitten korumak için kullanılan maddenin güneş ışığında sertleştiğini bilen Niepce, bu maddeyi çözerek bir levha üzerine kaplamış ve ışık yardımıyla çalışmalar yapmıştır. Niepce bu sistemi farklı levhalar üzerinde deneyerek uzun pozlandırmalar sonucu ilk sabit kareyi elde etmiştir. (Fotoğraf 1).

Fotoğraf 1: Niepce, ilk fotoğraf

Modiano elde edilen görüntünün içeriğini “1826 yılının Haziran ya da Temmuz ayında, evinin çatı katından içinde birkaç dam ve bahçe görüntüsünün yer aldığı silik görüntüyü saptadı” şeklinde açıklamıştır (Modiano, 2007; 23).

Teknik üzerinde bir çok kişinin çalışma yaptığı bilinmektedir; ancak fotoğrafın daha geniş kitlelere yayılmasını sağlayan kişinin İngiliz bilim adamı William Henry Fox Talbot olduğunu söylemek yanlış olmaz. Çok yönlü bir bilim adamı olan Talbot, 1833’de karanlık kutuyu kullanarak Kuzey italyadaki Como Gölü’nde çizimler yaptı... O karanlık kutunun sağladığı doğal görüntüyü kağıt üzerine sabitlemeyi düşündü ve kağıt üzerinde çalışmalara yöneldi (Kılıç, 2002; 21).

Fotoğrafın bulunuşuyla değişen ortam, bazı sanatların sorgulanmasına sebep olurken bazı sanatların da gelişmesine katkı sağlamıştır...1840’larda fotoğrafın bulunuşunun, resim sanatının kendini tekrar gözden geçirmesine yol açtığı ve “sanatçı nedir?”, “tasarımcı kimdir?” sorularının gündeme gelmesine neden olduğu da iddia edilmektedir... Becer, 19. Yüzyıl sonlarında endüstri devrimi ile birlikte tipo baskı teknolojisinin de hızla gelişmeye başladığını, 1880’lerden itibaren baskı kalıbının hazırlanmasında fotoğraf teknolojisinin kullanılmaya başladığını, ve illüstrasyon alanında önemli değişimlere kapı araladığına işaret eder (Becer, 2007; 21). Yirminci yüzyılın son çeyreği, fotoğrafa verilen önem ve ilginin sürekli arttığı, kültürel ve ticari boyutunun yanı sıra sanatsal boyutuyla da dikkate alındığı bir dönem olmuştur. Teknolojik gelişmeler, özellikle de bilgisayar teknolojisi fotoğrafı daha önceleri akla gelmeyecek bir kimliğe taşımıştır.

İnsanlar arasındaki mesafeler zaman içerisinde farklı gerekçelerle çok büyümesine rağmen televizyon, gazete, radyo, sinema, internet gibi kitle iletişim araçları vasıtasıyla iletişim kurmak çok daha hızlı ve kolay hale gelmiştir. Fotoğraf da bu kitle iletişim araçlarından biridir. Freund, icadıyla birlikte hem bilim hem sanayi için vazgeçilmez bir araç olduğuna işaret ettiği bir çalışmasında fotoğraf için, “Kitle iletişiminin örneğin sinemanın, televizyonun ve video kasetlerinin temelini oluşturdu. Hergün binlerce gazete ve dergi ile de çevremize yayılmaya devam ediyor. (Freund, 2007; 8) demiştir.

Günümüzün görüntülerle sarılmış dünyasında, görüntülerden uzak bir yaşam düşünmemiz “olanak dışı” olarak tanımlanabilir. Dünyanın bir çok ülkesinde çalışan

binlerce haber ajansı, gazete ve reklam ajansı gibi iletişim kuruluşlarının her an milyonlarca görüntüyü iletişim ortamına aktardığına dikkat çeken Altıok bu durumu “İçinde bulunduğumuz “Optik Çağ”ı fotoğrafik imgeler bir ağ gibi sarmıştır. Gün boyu bu imgelerle iç içeyiz. 100-150 sayfalık bir resimli derginin 60 sayfası fotoğrafik yöntemlerle çözümlenmiş ilanlara ayrılmıştır. Ve böyle bir dergi milyonlarca okuyucu tarafından tüketilmektedir. Günlük gazetelerde de durum aynıdır. Reklam panolarının %60 lık bir yüzeyi foto afişlerle örtülüdür. Buna benzer örnekler çoğaltılabilir. Bizi saran bu fotoğrafik imgeler ağının çağımızda yoğunluk kazanmasının nedeni fotoğrafik imgenin gerçekliğidir” cümleleriyle özetlemektedir (Altıok, 2001; 22).

TİPOGRAFI

Sarıkavak, insanlığın çağlar boyunca -kendi yaşamını kolaylaştırmak için yaptıklarının yanısıra- ürettiği bilgiyi korumak amacıyla abc’leri, bu bilgiyi nesillere aktarmak için de kendi ürettiği abc’leri kullanabileceği teknik uygulamaları geliştirdiğine işaret ederken, yazının düşünce ve bilginin görünür biçimi olduğunu savunmaktadır (Sarıkavak, 2004; 3). Görsel iletişim alanı içerisinde önemli bir öge olan yazı, diğer bireyler ve toplumlarla daha kolay iletişim kurabilmemizi sağlar; yaşamımızın çoğunda yakın ya da uzak mesafelere bilgi erişiminin sağlanması açısından büyük bir önem arz etmektedir. Hatta çağlar sonrasına bırakılmış olan yazılı kaynaklar toplumların geçmişini geleceğe aktarır. Bu düşünceden yola çıkarak “yazının iletişim, sanat ve tasarım ögesi olarak kullandığımız biçimi olan tipografi, yazı

aracılığı ile gerçekleştirilen grafik iletişimidir” biçiminde tanımlanabilir. (Teker, 2009; 177).

Günümüzde etkin bir grafik tasarım aracı olarak kullanılan tipografi kelimesi terim olarak ilk kez Johann Gutenberg’in metal harflerini tanımlamakta kullanılmıştır (Ketenci ve Bilgili, 2006; 243).

Selamet, tipografiyi benzer biçimde mürekkep alabilen, basılabilen, yükseltilmiş harf formları ile dizilmiş metal yazıların kullanımı yoluyla baskı yazıların oluşturulmasının teknik yöntemidir şeklinde tanımlamıştır (Selamet, 1995; 3). Bu tanımdan hareketle, “tipografi başlangıçta teknik bir süreç ve onun terimidir” şeklinde düşünülebilir. Ancak zaman içinde, kendini hem görsel hem kavramsal anlamda geliştirmesiyle geç dönem ‘modernist’lerinden ve ‘Uluslararası Biçemin önde gelen tipografi eğitmenlerinden biri olan Emin Ruder’in “*The Manuel of Typographic Design*”da dediği gibi tipografi ve tasarım neredeyse (artık) eşanlamlıdır (Sarıkavak, 2004; 7).

Başlangıçta Gutenberg’in metal harflerini tanımlamakta kullanılan “Tipografi” kavramı, günümüzde ise basım sanayinde ve grafik tasarımda kullanılan tüm baskı yazıları ve noktalama işaretlerinin sanatsal ve tasarıma dayalı özelliklerini ve üretim teknolojilerini konu alan bir uzmanlık alanı olarak kabul edilmektedir. Uçar tipografinin tanımını yaparken kavramın teknik bir terim olmanın çok daha ötesinde bir kapsamı olduğuna işaret etmektedir: Yazının temel işlevini, işaretler yardımıyla düşünce ve bilgi aktarımı olarak tanımlayabiliriz. Ancak tipografi bu tanımın bir adım ötesidir, bir anlamda “yazı ile sanat yapma” boyutudur (Uçar, 2004; 106).

Fakat diğer sanatlardan farklı olarak tipografi her ne kadar saf ve esaslı olsa da, bir güzel sanat değil bir hizmet sanatıdır (Armstrong, 2012; 44). Hizmet sanatı olması tipografinin bazı sorumlulukları olduğu anlamını taşımaktadır. Tipografi topluma bir bilgiyi aktarmanın önemli bir aracıdır. Okuyucu tarafından anlaşılması en önemli görevidir. Tipografinin birinci işlevi “okunmaktır” (Teker, 2009; 177).

“What is Typography?” isimli kitabında Jury (2006; 8), tipografiyi anlatırken geleneksel olarak tasarımla ilişkilendirilirdi özellikle de basım endüstrisiyle, Fakat dijital teknolojiye sahip olduktan sonra tipografi kelimesi yazılı metaryellerin düzenlenmesi olarak kullanılmaya başlandı ve artık tipografide sınır yoktu. Tipografi ve yazının aslında oldukça bağlantılı olduğuna dikkat çekerek disipline sahip ve profesyonel bir yapısı olan tipografi okur algısı ile mesajın içeriği arasında bağlantı kurabilir. Bu açıdan ikisi için de anlatılmak istenen mesajın alıcıya doğru bir biçimde aktarılması en önemli ilkedir. Bu bağlamda yazarların dikkat ettiği yazım ve dil bilgisi kurallarını, yazılacak metin için önceden bir birikime sahip olunması gerekliliğini tipograflar da bilmelidir. Yazının temelini anlayabilmek için bilinmesi gereken bu kurallar yazının sanata ve tasarıma dönüştüğü noktada da geçerlidir. Yani tipografinin temelini anlayabilmek için de, kişi dilin yapısını bilmeli ve konu ile ilgili bilgiye sahip olmalı, toplumla ilgili çeşitli konularda amaca nasıl adapte olacağını bilmelidir demektedir.

Tipografi sayfa üzerindeki temel elemanların başında gelir. Yazı ve tipografik elemanlar hem içerik hem görsel etkiye sahip tasarım öğeleri olduğu için, mesajı bilgi olarak vermenin yanısıra, görsel olarak da iletebilme özelliğine sahiptirler (Uçar, 2004; 162). (Görsel 3)

Görsel 3: McDonald's McFlurry için yapılmış tasarım

Bir reklam metninin başarıya ulaşması için en önemli kriterlerden biri, iyi bir tipografiye sahip olmasıdır (Teker, 2009; 148). İzleyici tasarımda görsel ile tipografinin uyumunu yakaladıktan sonra tipografinin algılanabilir olmasına dikkat eder. Çünkü izleyici görselde gördüğü mesajın içeriğini tipografide arar. Eğer istediğini bulamazsa tasarımın zayıf olduğu kanaatine varır. Bunun farkında olan tasarımcı tasarımın tipografik çözümlenmesine sıra geldiğinde, elindeki içeriğe nasıl bir görsel tonaj, ciddiyet, samimiyet, inandırıcılık ve tarz vereceğine karar verir. Çoğu kez okunabilirlik ve görsel algılanabilme gibi tipografinin pragmatik işlevleri göz önünde olsa da, aslında tipografi tasarıma kimlik kazandıran önemli bir tasarım elemanıdır (Uçar, 2004; 106). (Görsel 4)

Görsel 4: Tekstil markası için tasarım

Teknolojinin sağlamış olduğu imkanlardan biri de tasarım içerisinde kullanabilmek için tasarlanan birden çok font seçeneğidir. Tasarımın tipografik düzenlemesinde kullanılan fontlar her tasarımda farklı fikirleri ifade edebilirler. Her fontun kendine has bir dili vardır ve aslında her font izleyicisine belirli mesajlar taşır. Tipografide mesaj bir harfle verilebileceği gibi aynı mesaj birden çok harfle oluşturulabilir ya da yapılan tasarım içinde farklı harfler farklı mesajlar oluşturabilir. Ancak verilmek istenen mesajın alıcıya tam olarak aktarılabilmesi için harflerin anatomisini özelliklerini ve ne için tasarlandığını bilmek gerekmektedir. Bu bizim iyi bir tasarım yapabilmemize olanak sağlamaktadır.

İyi bir tipografi sesli olarak anlamını yitirmeden iletebildiğimiz bilginin aynı frekansı yakalayan görselliğiyle alıcıya iletilmesi ve seslenirken ortaya çıkan heyecanın mutluluğun, hüznün, korkunun yazı yoluyla iki boyutlu alanda anlatılması şeklinde ifade edilebilmesiye, fontlar bu anlamda çeşitlik ve kolaylık demektir. Ne kadar çok font oluşturulursa o kadar farklı ses olur.

Tasarımcının ve bir tipografin, kullanabileceği bütün araçların desteğini alarak ulaşması gereken hedefi, iyi tipografi olmalıdır. "İyi tipografi" kavrayış, tasarımcının görsel fikri, onun biçimi ve biçimini dile getirebilmesi adına vazgeçilmez bir araçtır. Bu anlayışla doğal bir uyum ve dengeye sahip yaratıcı işler üretmek mümkündür (Ambrose ve Aono- Billson, 2013; 120).

FOTOĞRAF VE TİPOGRAFİNİN BİRLİKTE KULLANIMI

Fotoğraf ve Tipografi gerek ortaya çıkış dönemi gerek ortaya çıkış nedeni ile farklı iki sistemdir.

Tipografinin ortaya çıkışı mağara resimlerinin sembole dönüşmesi ve sembollerin bir anlam kazanmasıyla birlikte belgelemenin önemli bir aracı haline gelmiş, bilgilendirmenin görsel hale dönüşümünü sağlamıştır. Tipografi, terim olarak hayatımıza girmesinden önce de tasarımlar içerisinde kullanılmış, daha sonraları kendine bir meslek alanı oluşturmuştur. Yazı belgeleyici özelliğiyle kitaplar içerisinde yerini almış, matbaanın icadıyla birlikte çoğaltım tekniklerinin gelişimine olanak sağlamıştır. Taşbaskı yöntemiyle de afiş tasarımlarında görsel ile birlikte kullanılmaya başlamıştır. Günümüz teknolojiyle de grafik tasarım ürünlerinin hemen hemen hepsinde kullanılmaya devam etmektedir.

Fotoğraf tekniği, Aristotelesin karanlık kutuyu keşfiyle başladığı serüvenine birçok değişim süreci geçirerek devam etmiş, önce ressamın kullandığı araç haline gelmiş, Niepce'in ilk sabit görüntüyü elde etmesi ile sanat içerisinde yerini bulmaya çalışmıştır. Belgeleme niteliği taşısa da sanat aracı olarak da kullanılan fotoğraf, gerçeği yansıtmaya ve ayrıntılı görüntü verme özelliğiyle de grafik tasarımın vazgeçilmez bir öğesidir.

Bu iki sistem tasarımlar içerisinde birbirinden ayrı olarak mesaj verme niteliğiyle kullanılabilir olsa da biri işaret ve sembollerin okunması ile bilgi aktarımı sağlar, diğeri ise gördüğünü aktararak fotoğrafçının zihnindeki düşüncenin ve hissettiklerinin anlaşılmasına olanak verir.

Kısacası biri yazılı iletişim, biri görsel iletişim türüdür. Okuyucuda uyandırdığı his ve algılama biçimi bu anlamda farklıdır. Bir metin okunduğunda yazarın aktardığı görüntü hayal edilerek zihinde canlandırılabilir. Ancak Fotoğrafa bakıldığında fotoğrafçının zihnindeki bölüm izleyicisine sunulmuştur. Yazı ayrıntıları yazarak verir; başı, sonu, ortası vardır. Anlatılacak ne varsa anlatılmıştır. Fotoğraf ise yalnızca bir karedir öncesini ve sonrasını tahmin edebilirsiniz. Verilecek mesaj bir fotoğraf karesinde aktarılmıştır.

Grafik tasarım bu iki bağımsız ögeyi bir araya getirmeye olanak sağlamıştır. İkisi ayrı ayrı kavramsal içeriğe bürünmüş olan bu iki öge yetenekli tasarımcıların elinde birbiri içerisinde eriyerek bir bütün olur. Tasarım içerisinde hem görselin hem tipografinin bir araya gelmesiyle oluşturulmuş, hedef kitlesi doğru belirlenmiş, elemanları doğru organize edilmiş kompozisyonlarla aktarılan mesajın anlaşılmasını söz konusu değildir. Üstelik görsel olarak kullanılan öge gerçekliği yansıtan bir iletişim aracı olan fotoğraf ise, yapılan tasarımlar sayesinde mesaj sadece anlaşılmaz, izleyicisine yaşatılır. Tipografi ise aktarılması istenen fikre nokta koyar. Bu iki ögenin birbirlerine kattıkları değer ile tasarım, tasarımcının zihnindeki görüntüsünden, okuyucunun zihnindeki görüntüsüne dönüşür. Bu iki farklı sistemin bir araya geldiği tasarımlarla ilgili meggs iki problem belirlemiştir; “Tamamen farklı iki iletişim sistemi için birinci problem dil işaretleri ve imajlar arasındaki görsel organizasyon problemidir. Bu iki sistem bütünüyle etkileşimli olarak birleştirilmelidir. İkinci problem mesaj oluşturmayla ilgilidir. Bu iki farklı sistem birbirine katkı sağlamak ve güçlendirmek için nasıl biraraya gelebilir?” (Meggs, 1992; 41).

Fotoğrafın icadı ve tasarımlar içerisinde kullanılması ile tipofoto terimi grafik tasarımda yer edinmiştir. Tipofoto teriminin ilk olarak kim tarafından kullanıldığı bilinmemekle birlikte Moholy Nagy tipografi ve fotoğrafın kompozisyonunu yeni bir görsel yazın olarak duyurmuştur (Newark, 2002; 101).

Fotoğrafın tasarımda kullanılmaya başlanmasından önce Litografi gibi geleneksel yöntemlerle yapılmış olan afiş tasarımlarında metin baskın eleman olarak kullanılmaktaydı. Görseller metnin resimlenerek yorumlanmış hali olarak belirirdi.

Bugün gelişen teknolojinin etkileriyle çoğunlukla tam tersine metin imajı pekiştirmek için kullanılan bir elemana dönüşmüştür. “Metin, imajı bizim için yorumlayan ve ifade eden veya imajın alanını değiştiren güçlü bir araç olabilir” (Meggs, 1992; 41). Bir görselin tipografinin etkisiyle birden farklı anlamlar yüklenerek farklı yorumlara ulaşabileceği ile ilgili olarak Reven T. C. Wurman tarafından fotoğraflanan ve Michael Bierut tarafından “Başarı ve Başarısızlık” isimli konferans için tasarlanan çalışma örnek verilebilir (Görsel 5).

Görsel 5: “Success and Failure”, Michael Bierut

Bu tasarım “Başarı/Success” yazısı okunacak şekilde çevrildiği zaman fotoğraftaki el işareti olumlu bir görüntü oluşturacak şekilde yukarıyı göstermektedir. “Başarısızlık/Failure” okunacak şekilde ters çevrildiğinde ise aşağıyı gösteren başparmak olumsuz bir ifade vermektedir (Meggs, 1992; 41).

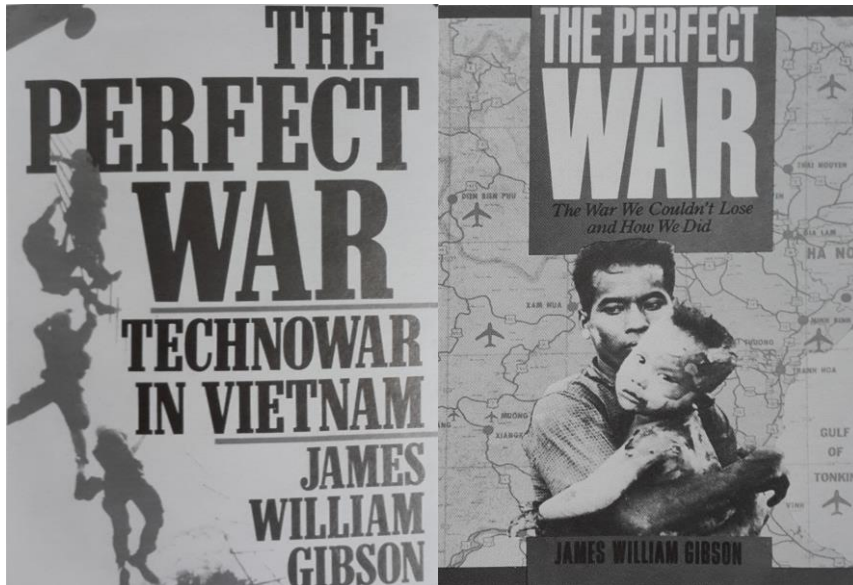
Bu örnek basit olarak düşünülen görsel bir öğenin tipografinin etkisiyle izleyiciyi etkileyecek iyi bir tasarıma dönüşebildiğini gösterebilmektedir.

Fotoğraf ve tipografinin farkı, özellikle tasarım eğer yoğun bir metne sahipse, fotoğrafların daha hızlı olarak kavranmasıdır. Metnin fotoğraf üzerinde yarattığı algı daha kesin bir içeriğe sahip olmasından gelmektedir. Bir fotoğraf mesajı iletirken belirsizlik yaratabilir farklı yorumlara sebep olabilir ancak tipografinin ilettiği mesaj nettir ve izleyicinin ulaşabileceği değişken yorumların önünü keser. Kelime ve görsel bir arada kullanıldığı zaman mesaj hızlı olarak algılanır ve izleyicinin tasarımı gördüğü kısa süreyi doğru kullanır. Marshall McLuhan ifadenin düzgün biçimde aktarılması için kelime ve imajın anlamlandırılma sürecini “anlamda aşırı uzmanlaşma” olarak adlandırır (Newark, 2002; 101).

Bu tasarım sürecinde fotoğraf ve tipografinin birlikte kullanımında anlama etki eden öğeler sayfa boyutu, boşluk, sayfa, başlık, metin bölümleri ve fotoğraf olarak belirtilebilir. Bir tasarımı doğru olarak anlaşılmasını sağlayan fotoğrafın, tipografinin ve diğer kompozisyon elemanlarını kullanılma biçimleridir.

Meggs, bu çağrışım gücü sadece kelimelerin imajlar üzerindeki etkisiyle sınırlı değildir, kelimeler kelimelerin, imajlar imajların, imajlar kelimelerin gücünü arttırabilir demektir (Meggs, 1992; 42). Bu durum fotoğrafın ayrıntıcı özelliğiyle birleştiğinde yani “tasarımda görsel olarak fotoğrafın kullanıldığı durumlarda daha keskindir” denilebilir.

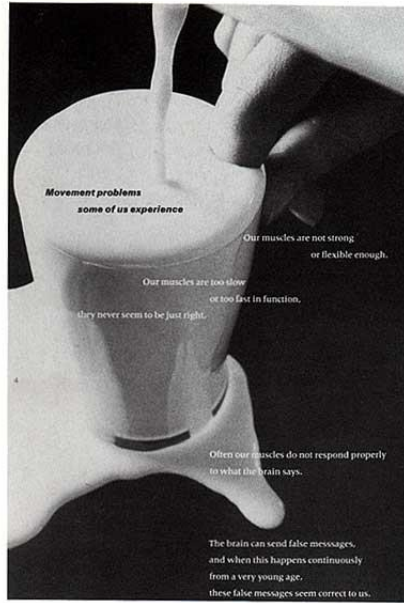
Fotoğraf ve tipografinin birarada kullanıldığı etkili bir tasarıma diğer bir örnek olarak James William Gibson’ın Amerika’nın Vietnam Savaşındaki etkisini gösteren “The Perfect War” (Kusursuz Savaş) isimli kitabı için yapılmış olan Andy Carpenter’ın sert kapak tasarımı (Görsel 6) ve Adriane Stark’ın karton kapak (Görsel 7) tasarımları verilebilir.

Görsel 6: “The Perfect War”, Andy Carpenter
Görsel 7: “The Perfect War”, Adriane Stark

İki tasarımın vermiş olduğu mesaj birbirinden çok farklıdır. Sert kapak için yapılmış olan tasarım için ilk bakıldığında yapılacak olan yorum şüphesiz kitabın teknolojik bir savaşın mükemmeliyetini anlattığı ile ilgilidir. Karton kapak tasarımı ise kaybedemeyeceğimiz savaş ve nasıl başardığımız ifadeleriyle ironi yaparak tam tersi bir mesaj vermektedir. Meggs kitabında aynı yorumların bir okuyucu tarafından ifadesini; bu iki kapak okuyucuya gösterilip yorumlanması istendiğinde okuyucu sert kapak versiyonunun savaşta kullanılan teknolojik silahlarla ilgili olduğunu söylemiştir. Aynı kişi karton kapaklı versiyon için “Başlıktaki ironiyi desteklenmiştir. Bir savaşta aslında kimse kazanmaz bu sebeple savaş mükemmel olamaz. Bu görsel, hayatları nasıl mahvettiğimizi düşünmemi sağlıyor.” şeklinde vermiştir (Meggs, 1992; 43).

Bu tasarımda kullanıldığı gibi fotoğraflarla birleştirilen tasarımların birçoğunda tasarımlarda kullanılan fotoğrafların açıklanması için tipografi kullanılmaktadır. Tipografi bölümü fotoğrafta anlatılmak istenen mesajın tanımlanmasını ve daha belirgin olarak iletilmesini sağlamaktadır. Fotoğrafta görülen kişi veya olayların tanımlanmasını sağlayarak bir anlamda görselin anlatılmak istenen tanımını yapmaktadır. Tipografi ve imajın birlikte kullanımıyla ilgili birçok farklı tasarım görülmektedir. Tipografi ve imajın sıklıkla kullanıldığı biçimlerden biri olarak bir fotoğrafın zemin olarak kullanılması ve tipografinin belirgin ve uygun biçimde fotoğraf üzerinde yer almasıdır. Bu tasarım tekniği için verilebilecek en iyi örneklerden biri Thomas Wedell tarafından fotoğraflanan ve Frank Armstrong tarafından tasarlanmış olan çalışmadır (Görsel 8).

Görsel 8: “Our Movement Problems”, Frank Armstrong

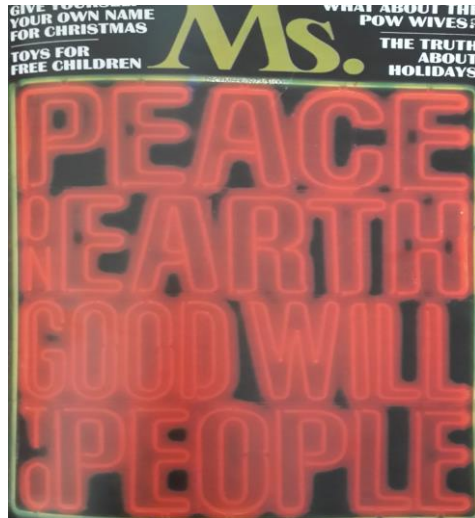
Bu çalışma “Our Movement Problems” (Hareket Problemlerimiz) isimli bir kitapçıkta kullanılmıştır. Görsel üzerine gelen metinlerin boyutları, yeri, kontrast değerleri güçlü görsel hiyerarşi ve etkili iletişim sağlamak için dikkatle seçilmiştir. Okuyucu fotoğraf ve üzerindeki metinler sayesinde fotoğrafta verilmek istenen fikrin engelli kişinin hareket problemleri ile ilgili olduğunu anlayabilmektedir (Meggs, 1992; 45).

Bu örnekte de görülebileceği gibi bir fotoğraf bir metin için zemin oluşturabilir yada tipografi ile oluşturulmuş bir arkaplan fotoğraf için zemin görevi görebilmektedir. Zeminin tipografiden oluşturulmuş olduğu tasarıma örnek olarak Pradbury Thompson'un "Mademoiselle" isimli dergi için yaptığı kapak tasarımı verilebilir (Görsel 9). Bu dergi kapağı tasarımı için modelin arkasına derginin ismi tekrarlanarak tipografik dokuda bir zemin oluşturulmuştur.

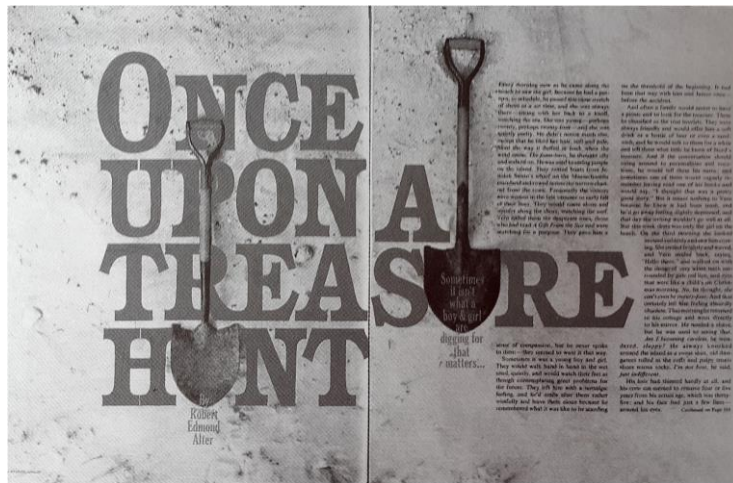
Görsel 9: Mademoiselle Dergisi'nin kapak tasarımı, Pradbury Thompson

Fotoğraf ve tipografinin birlikte kullanımının bir başka biçimi, tipografik bir çalışma oluşturulması daha sonra bu çalışmanın fotoğraflanmasıdır. Bu yöntem için fiziksel olarak malzemelerden bir kelime ya da metin oluşturulması ve bu oluşturulan çalışmanın tamamının yada bir kısmının fotoğraflanarak tasarıma dahil edilmesi gerekmektedir. Bu şekilde fotoğraf ve tipografiyi bir araya getiren tasarımlara Mel Dixon'ın fotoğrafladığı ve Bea Feitler'in Ms. Magazine için yaptığı kapak tasarımı örnek verilebilir (Görsel 10). Dergi kapağının tasarımı için neon bir tabela oluşturulmuş ve ışık yayan hali siyah arka planda fotoğraflanarak tasarıma dahil edilmiştir.

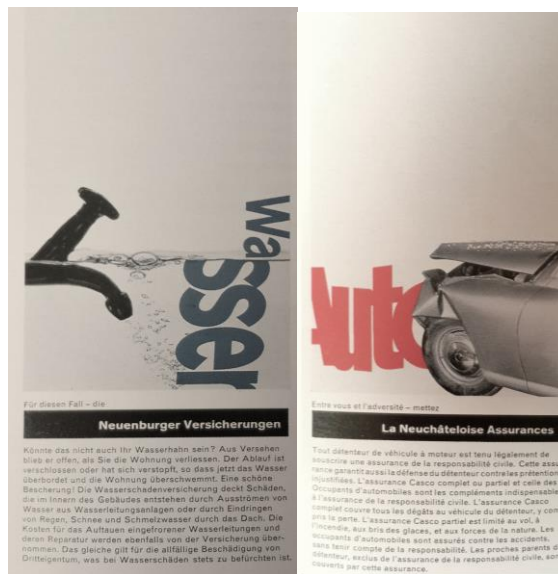
Görsel 10: Ms. Magazine Kapak Tasarımı, Bea Feitlerin ve Mel Dixon

Fotoğraf ve tipografinin birlikte kullanılırken tipografi elemanları içerisinde bazen bir veya birkaç harf yerine bir fotoğraf kullanılabilir ve bu şekilde bu iki tasarım elemanının biraraya gelmesi sağlanabilir. Fotoğraf ve tipografinin bu şekilde kullanımına Herb Lubalin'in çalışması örnek verilebilir. Meggs bu çalışmayı anlatırken "Herb Lubalin büyük bir başlığı bir plaj sahnesi fotoğrafının üstüne bindirmiştir. Küreklerin palaları "Treasure" ve "Hunt" kelimelerindeki "U" harfinin yerini almıştır. Başlık altın yıldız renginde basılmış, böylece hazine avı vurgulanmıştır" demektedir (Meggs, 1992; 55) (Görsel 11).

Görsel 11: "Once Upon a Treasure Hunt", Herb Lubalin

Tipografi ve fotoğrafın birlikte kullanımında mesajın daha güçlü bir hale gelebilmesi için tipografik elemanların harf boyutları, renkleri, font çeşitleri içerisinde değişiklikler yapılabilmektedir. Yapılan bu değişimler imajla bütünleşmeyi sağladığı zaman fikrin anlaşılabilirliğini kolaylaştırır (Görsel 12).

Görsel 12: "Neuenburger Sigorta", Siegfried Odermatt

İki ögenin ayrı ayrı olarak kullanıldığı zaman da görsel iletişim için yoğun bir güce sahip olduğu bilinen bir gerçektir. Ancak bu iki güçlü ögenin bir araya geldiği ve birbirini tamamladığı zamanlarda yapılan kompozisyonların etkisi daha güçlüdür. Fotoğraf ve tipografinin birbiri ile iletişim halinde olduğu tasarımlarda öğelerden biri eksildiğinde diğer öğe yalnız kaldığı için yoruma açıktır. Sadece tipografinin olduğu tasarımlarda ise okuyucu metni tamamlayacak ve düşüncenin zihninde daha hızlı canlanmasını sağlayacak fotoğraf arar. Bu tür tasarımlarda okuyucu görseli izlediği andan itibaren yorumlamaya başladığı çalışmanın metin kısmını okuduğu zaman bir sonuca ulaşır. Aynı zamanda fotoğrafın ve tipografinin bir arada kullanıldığı tasarımlar fotoğraftaki kullanılan kişi yada olayın kullanımına ve tipografinin anlatmak istediği düşünceye bağlı olarak güçlü duygusal etkilere sahiptir.

Tasarımcılar çoğunlukla bu iki ögenin birlikte kullanıldığı tasarımlarda küçük düzenleme kurallarına bağımlı kalırlar... Onlar eldeki malzemelere özel uyarlamalar yapmaksızın sınırlandırılmış görüntülere körü körüne bağlılık gösterirler (Newark, 2002; 101). Asıl önemli olan bu iki tasarım öğesi ile standart çözümler içerisinde sıkışmayarak özgün biçimde yapılmış tasarımların izleyiciye sunulmasıdır. Çünkü bu şekilde özgün veya beklenenin dışında yapılan tasarımlar fotoğrafın ve tipografinin, görsel ve bilgilendirici gücü sayesinde izleyicinin zihninde daha kolay ve daha uzun süre yer edinebilmekte ve amacına ulaşabilmektedir. Bu bölümde verilen örnekler kelime ve fotoğrafın başarılı kompozisyonlarının sayısız örneklerinden birkaçıdır. Bu kelime ve imajın kategorisel farklılıklarının grafik tasarım içerisinde yeni ve başarılı kombinasyonla ortaya çıkışının yetenekli tasarımcılar elinde olduğunu gösterir (Newark, 2002; 101).

PROJE UYGULAMA

Fotoğraf ve tipografinin kullanımının çoğunlukla bir arada görüldüğü mecralardan biri sinemadır. Fotoğrafın icadından sonra afişler içerisinde görmeye başladığımız fotoğraf ve tipografinin birlikte kullanımı hareketli fotoğraf diyebileceğimiz sinemanın içeriğini aktarma konusunda iyi etkiler bırakmış olacak ki günümüzde de bu mecra içerisinde kullanımı yoğun olarak kendini göstermektedir.

Bu araştırmanın başlığının grafik tasarımda fotoğraf ve tipografi olması itibarıyla uygulama alanı olarak 2015 yılında 17. si düzenlenecek olan Uluslararası Eskişehir Sinema Festivali belirlenmiştir. 2015 yılının festival konusu olarak “dijital” kavramı seçilmiştir. Çalışma doğrultusunda tasarlanmış olan teaser afiş ve grafik tasarım ürünleri bu konu ile ilişkilidir.

Uygulama için sinema alanı ve sinema filmi tanıtım unsurlarının belirlenmesinin nedeni, tez çalışmasında konu olarak seçilen “Grafik tasarımda fotoğraf ve tipografinin kullanımı” olması ve grafik tasarımın bu iki ögesinin sinema için tasarlanan grafik tasarım ürünlerinde birlikte sıklıkla kullanılmasıdır. Sinema afişlerinin tasarımında fotoğraf ve tipografik düzenlemelerin, başat tasarım öğeleri olduğu ifade etmek yanlış olmayacaktır.

Bu konsept için yapılan tasarımlar: 9 adet afiş, 1 adet basın ilanı, 1 adet CD ambalaj ve yüzey tasarımı, katalog, davetiye ve broşür gibi ürünlerdir. Ayrıca afişlerde kullanılmak üzere özel bir font tasarımı gerçekleştirilmiştir.

Font

Sadece afiş tasarımı için kullanılmak üzere tasarlanmış olan fontun özelliklerini serifsiz, kıvrımlı köşelere sahip ve orta kalınlıkta olarak tanımlayabiliriz. Kıvrımlı köşeler fontun dijitalleşme çağının yeniliğe açık ve esnek yapısını tanımlamaktadır. Tasarlanan font metin yazmak için kullanılamayacak bir fonttur. Kıvrımlı köşeler ve karakterler içerisinde kullanılan eğimler küçük puntolarda yazım için uygun biçime sahip değildir.

Afiş dışında kalan diğer tasarımlarda Eurostile ve Calibri fontları kullanılmıştır. Calibri serifsiz ve çağdaş bir anatomiye sahiptir. Eurostile de çağdaş ve geleceği yansıtan bir yapıya sahiptir ayrıca daha önce bilimkurgu filmleri için yapılan tasarımların tipografik tasarımları için kullanılmıştır.

Görsel

Tasarımlarda kullanılan görsel malzemelerin bir bölümü fotoğraf çekilerek elde edilmiştir. Fotoğraf çekimi olanağının bulunmadığı bölümü için ise internet üzerinden ulaşılan fotoğraflar kullanılmıştır. Afişler, aynı konu başlığı altında, üç farklı grup oluşturmaktadır. Afişlerden üçü için kullanılan görsellerde robot parçaları kullanılmıştır. Diğer üçlü afiş grubu için bilim kurgu filmlerinden esinlenilerek manipülasyon uygulanmıştır. Son üçlü grup için ise ünlü aktörlerin fotoğrafları ve Eskişehir’de -kenti temsil ettiği düşünülen- çeşitli mekanlarda çekilen fotoğraflar kullanılmıştır.

Slogan

Kullanılan sloganların seçim sebebi, teaser afiş tasarımı mantığına uygun olarak merak uyandırmaktır. İlk olarak yayınlanacak cyborg temalı afişler “**Görüyorlar**”, “**Duyuyorlar**”, “**Tanıyorlar**” sloganlarıyla çıkış yapmaktadır. Diğer afişlerde -daha sonra izleyiciye sunulacağı için- festival zamanının yaklaştığını haber vermesi amacıyla, “**Geliyorlar**” sloganı tercih edilmiştir.

Katalog, Broşür, CD, Basın İlanı

Katalog, CD ve broşürün kapak sayfaları için göz fotoğrafını içeren afiş tercih edilmiş ve tipografi bölümü yeniden düzenlenerek kullanılmıştır. Katalogda film isimlerini ve film özelliklerini belirten bölüm için son döneme ait ve serifsiz bir font olan Eurostile, uygulamaların metin alanları için ise yine çağdaş, serifsiz ve okunaklı bir yapıya sahip olan Calibri kullanılmıştır.

Basın ilanı için Eskişehir ve film aktörlerinin görsellerini içeren afiş grubunun devamı gibi tasarlanan bir düzenleme kullanılmıştır. Tipografik düzenlemesi için kullanılan font ise, afişler için tasarlanmış olan fonttur.

SONUÇ

Grafik tasarım tarihinin başlangıcı, insanlığın varoluşuyla birlikte iletişim ihtiyacının ortaya çıktığı döneme dayanır. İlk resimlemelerin ve sembollerin mağara duvarlarına çizilmesinden sonra tasarım tarihi, yazılı metin oluşturulmasını, elde baskı teknikleriyle görsel üretimin metin ile birleştiği dönemi, görsel ve tipografi ile tasarımın dijital ortamdaki sürecini içermektedir. Tasarım sürecini üst noktaya taşıyan öğeler ise gerçekçiliği ile daha ayrıntılı ve etkileyici görseller üretilmesini sağlayan fotoğraf ve hergün yenisi tasarlanan, bilgi verici niteliği kadar görsel olarak da zihinde yer edinen tipografidir.

Grafik tasarımın iki önemli elemanı olan fotoğraf ve tipografi ortak bir tasarım dili içerisinde bir araya gelmeye başlamasından günümüze kadar Dadaizm, Kübizm, Sürrealizm, De Stijl gibi birçok akımın etkisinde kalmıştır. Geçmişten günümüze birçok tasarımcı tarafından farklı biçimlerde yorumlanan ve farklı yüzeylere uygulanan bu iki eleman teknolojik gelişimin etkileriyle günümüzdeki sarsılmaz yerine sahip olmuştur.

Yaşadığımız dünya görsel iletişim dünyasıdır ve bu görsel iletişim dünyasının büyük bir bölümünü fotoğraf kaplamaktadır. İcadı ve teknolojisinin ilk baskıya izin vermesi itibariyle zamanının en çok ses getiren ürünü olan fotoğraf, günümüze gelinceye kadar geçirdiği değişimle birlikte hem icat edildiği dönemi hem de sonraki dönemlerdeki gelişimi belgelemeye olanak sağlamıştır. Fotoğraf tekniklerinin hızlı gelişimi ve hem basılı olarak hem de dijital ortamda kalıcı olması, belgeleme, sosyal medya ve tanıtım alanlarında yer edinmesini kaçınılmaz hale getirmiştir; bunun önemli bir nedeni ise, seyircisiyle kurduğu iletişimidir. Fotoğrafın güçlü iletişim kaynaklarından biri olarak görülmesi ve gerçeği tüm ayrıntılarıyla yansıtması özelliğinin grafik tasarım içerisinde etkin bir biçimde kullanılmasıyla tasarım, etkisini ve anlaşılabilirliğini arttırmış ve tipografi ile bütünlük sağladığı kompozisyonlar oluşturularak birçok grafik tasarım ürününde kullanılmıştır.

Bilgisayarın tasarım ortamına girmesi, tasarım için programların üretilmeye başlaması fotoğrafın tasarım içerisinde kullanım biçimlerinin çeşitlenmesinde birçok olanak ve kolaylık sağlamıştır. Grafik tasarım programlarının kullanılmaya başlamasıyla ortaya çıkan fotomontaj, fotomanipülasyon, kesme, kolaj, renklendirme gibi dijital fotoğraf işleme teknikleri, fotoğrafın birçok biçimde kullanılabilmesini ve bu yöntemlerle afiş, billboard, ambalaj, gibi grafik tasarım ürünlerinin birçoğunda yer alabileceğini göstermektedir.

Grafik tasarım içerisinde kapladığı alan ve etkinliği bakımından önem gösterilen diğer bir öge ise tipografidir.

Yazının icadında sonra, tasarım içerisinde etkin bir şekilde kullanılması ile birlikte yazı, tanıtım alanlarında kendine önemli bir yer edinmiştir. Tipografi, tasarım tarihi boyunca grafik ürünlerde etkin bir biçimde kullanılmıştır, bugün de gelişen teknolojinin kolaylıklarından faydalanarak kullanılmaya devam etmektedir. Bilgisayar, font tasarımı ve tipografinin kullanımı için de çok büyük bir kolaylık sağlamaktadır. Günümüzde dijital ortamda font üretimi kolaylaşmış, birçok farklı font tasarlanmıştır. Her düşünceye, her fikre ya da her duyguya göre farklı fontlar üretilmiş ve tasarımlardaki yerini almıştır. Fontlar gerçek anlamda karaktere bürünmüştür, kendine has bir dil oluşturmuştur ve bu sayede yalnızca bir kelimeyle birleştiğinde dahi kavramsal anlatımlar içerisine girebilmektedir. Sadece metin oluşturması özelliğiyle değil görsel özellikleriyle de tasarım içerisinde yer alabilmektedir. Yani tasarımda görsel ile uyumlu bir kompozisyon oluşturularak kullanılabildiği gibi sadece tipografiden oluşan kompozisyonlar da tasarlanabilmektedir.

Birçok grafik tasarım ürününde kullanılan bu iki öge kompozisyon içinde kullanılırken bir bütünlük ve uyum oluşturduğu noktada, ortaya çıkan çalışmaların etkinliği göz ardı edilemez. Fotoğraf ve tipografi grafik tasarımcının en güçlü araçlarıdır. Bu araçlar doğru kullanıldığı sürece izleyicinin zihninde çok güçlü etkiler bırakır, amaç olur. Günümüzde tasarım alanında zekice düşünülmüş fikirler ile doğru bir kompozisyon bir araya geldiğinde bıraktığı etki hayranlık uyandırmaktadır.

Broşür Tasarımı

17. ULUSLARARASI ESKİŞEHİR FİLM FESTİVALI
14-18 MAYIS 2015

LINE BATHER, LIKE SON
Bu bir 6. sınıftan hikayesi. Anne ve baba tarafından gelen karerim kendisi bu görmede diğerleri gibi değil. Bu çocuk bir hafta yaşamaktayken benzerliğiyle bu yaşta yaşayacağı...

THE PAST
4 yıllık ayrılıktan sonra, karısı Marie'i bulmak için bir hafta boyunca bir çift hayvanatsever çiftçiyle karşılaşır. Birinci bölümde araba kazasıyla Marie'in hayatı değişir.

STARBUCK UP
Sürekli çalışmaya çalışıp için çocuk hayatını düşünerek diğer hayatına odaklanmaya çalışan bir genç adamın hayatı. Bu filmde hikayesi bir yerler bir yerler anlatılır.

BLACK COAL THIN ICE
1999 yılında, bir parti sırasında bir adamın buharımla başlangıçta bir çocukla karşılaşmasıyla başlayan bir süreç. Bu süreçte çocukların hayatları değişir.

A TOUCH OF SIN
Sesli ve görsel olarak güzel bir film. Bu filmde hikayesi bir adamın hayatı ve onun hayatını etkileyen bir kadınla karşılaşmasıyla başlar.

DAİRE
Daire, yetersizlik ve sanatçılığın bir arada olduğu bir hikaye. Daire, yetersizlik ve sanatçılığın bir arada olduğu bir hikaye. Daire, yetersizlik ve sanatçılığın bir arada olduğu bir hikaye.

KISA FİLMLER
RÖKAKIB
Bir evlilik, bir çift, yakınlıkta dağarcık bir an. Bu filmde hikayesi bir adamın hayatı ve onun hayatını etkileyen bir kadınla karşılaşmasıyla başlar.

BAVRAM HAARÇIĞI
Bu filmde hikayesi bir adamın hayatı ve onun hayatını etkileyen bir kadınla karşılaşmasıyla başlar.

RECEKONU MAHALELLİ
Film, gildediler ve modern stiler arasında bir hayatı ve o hayatın bir an. Bu filmde hikayesi bir adamın hayatı ve onun hayatını etkileyen bir kadınla karşılaşmasıyla başlar.

NERDESİN
Bu filmde hikayesi bir adamın hayatı ve onun hayatını etkileyen bir kadınla karşılaşmasıyla başlar.

THE BIG HOUSE
Nemli küçük bir çocuk, yaşadığı küçük evde. Bu filmde hikayesi bir adamın hayatı ve onun hayatını etkileyen bir kadınla karşılaşmasıyla başlar.

CHAPEL PERILOUS
Bu filmde hikayesi bir adamın hayatı ve onun hayatını etkileyen bir kadınla karşılaşmasıyla başlar.

YER	15:00	17:00	19:00	21:00
1. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
2. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
3. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
4. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
5. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
6. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
7. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
8. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
9. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ
10. SALON	AKİS	REKAB	BAVRAM HAARÇIĞI	RECEKONU MAHALELLİ

Davetiye Tasarımı

17. Uluslararası Eskisehir Film Festivali'nde sizi de aramızda görmekten mutluluk duyacağız.

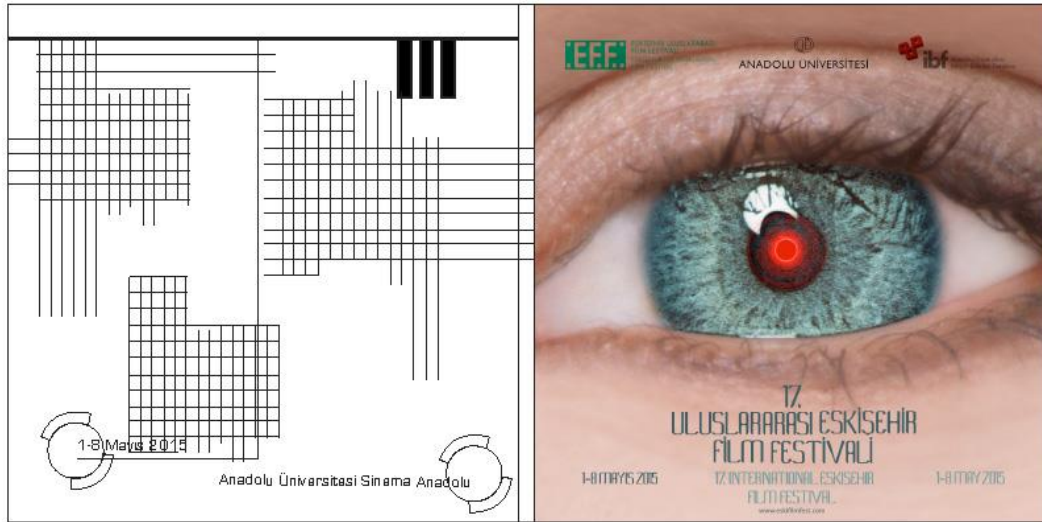
1-8 Mayıs 2015

Anadolu Üniversitesi Sinema Anadolu

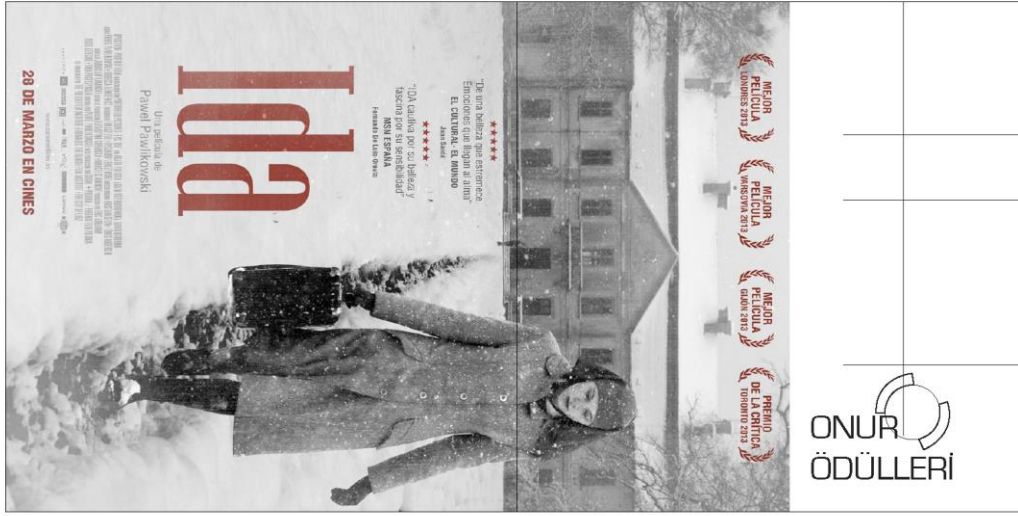
Cd Kapak ve Yüzey Tasarımı

Katalog Sayfa Tasarımı Örnekleri

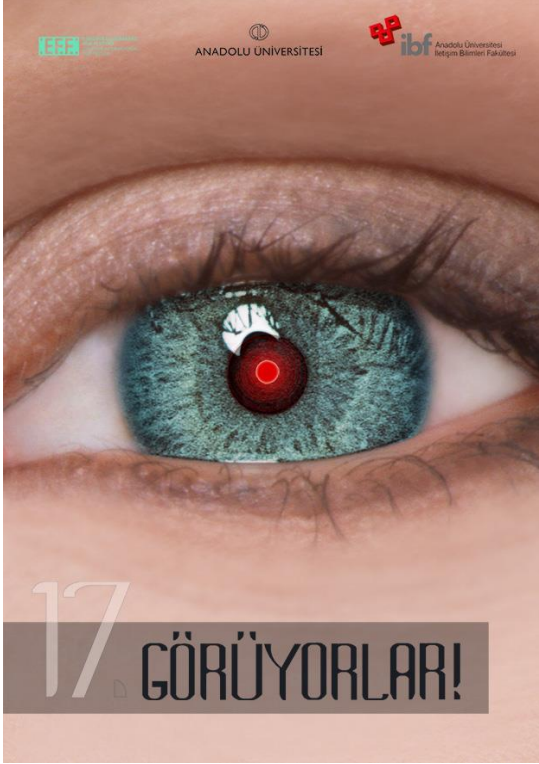
Kızıldemir, D. & Eryılmaz, H. (2016). Grafik Tasarımda Fotoğraf ve Tipografinin Önemi, ss. 56-80.

<p>SINGING WOMEN 81' DCP, Renkli, Türkiye, Fransa, Almanya, 2013 81' DCP, Color, Turkey, France, Germany, 2013</p>		<p>Yönetmen/Director: Reha Erdem Senaryo/Screenplay: Reha Erdem Görüntü Yönetmeni/Cinematography: Florent Harry Kurgu/Editing: Reha Erdem Müzik/Music: Avro Part</p>	<p>Oyuncular/Cast: Binnur Kaya, Aylın Aslan, Philip Aditt, Deniz Haşgöler Yapımcı/Producer: Ömer Atay Dağıtım/Distribution: Atlantik Film</p> <p>Mesur, büyük bir kırsal deprem ihtimali nedeniyle terk edilmiş bir adada, büyük bir evde tek yakını olan köpeğiyle birlikte yaşamaktadır. Bu süreçte görüldüğü tek kişi evi temizlemeyi ve yemek yapmaya gelen yardımcısı Esmadır. Esmâ bir gün omzunda yürürken elinde çantası, kimsesiz bir genç kadını karşılar ve onu evine almaya karar verir.</p> <p>One of the islands in Istanbul has been given an evacuation order in expectation of an earthquake. Scores of people flee the island in a rush. But some think otherwise, and refuse to leave. Life will get harder by the day in this apocalyptic climate for those who remain.</p> <p>claudine@setartfilm.com 66 67</p>
---	--	---	---

<p>Yönetmen/Director: Zhangke Jia Senaryo/Screenplay: Zhangke Jia Görüntü Yönetmeni/Cinematography: Yu Likwai Kurgu/Editing: Matthieu Laclau, Xudong Lin Müzik/Music: Lim Giong</p>	<p>Oyuncular/Cast: Xiao Yu, Zhao Tao, Dahel, Zhao San, Wang Baoqiang Yapımcı/Producer: Shoza Ichijama Ödüller/Awards: 2013 Cannes Film Festivali: En İyi Senaryo Dağıtım/Distribution: Callinos Film</p>	<p>GÜNAHIN DOKUNUSU 133' DCP, Renkli, Çin, Japonya, 2013 133' DCP, Color, China, Japan 2013</p> <p>"JIA IS SIMPLY ONE OF THE BEST AND MOST IMPORTANT DIRECTORS IN THE WORLD." -RICHARD GRUNDY, THE NEW YORKER</p> <p>A TOUCH OF SIN A FILM BY JIA ZHANGKE</p> <p>Four independent stories set in modern China about random acts of violence.</p> <p>Nurfer.Turan@calinos.com 46 47</p>
--	--	---

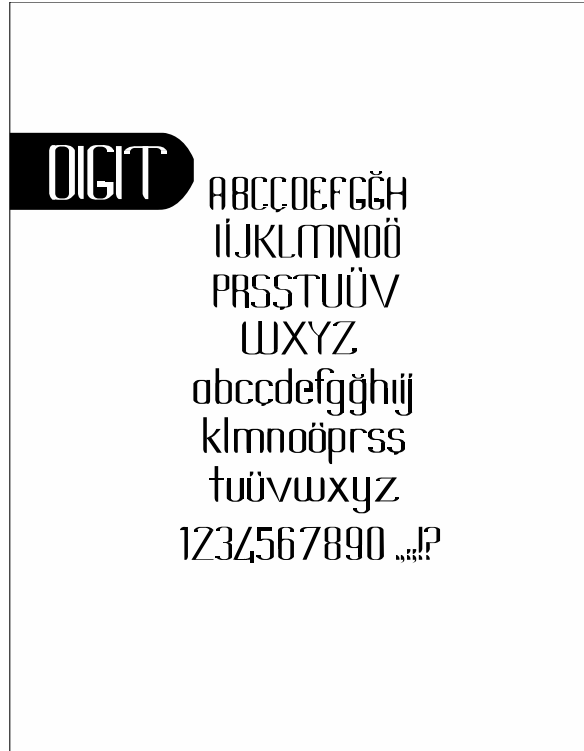
Teaser Afiş Tasarımları

Font Tasarımı

KAYNAKÇA

- Altıok, F. (2001). Fotoğraf Sanatının Grafik Sanatındaki Üretime Etkisi- Lisans Tezi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Ambrose, G., Aono-Billson N. (2013). *Grafik Tasarımda Dil Ve Yaklaşım*. (Çev. M. Taşcıoğlu). İstanbul: Literatür Yayınları.
- Barthes, R. (1996). *Camera Lucida Fotoğraf Üzerine Düşünceler*. (Çev: R. Akçakaya) İstanbul: Altıkkırkbeş Yayın.
- Becer, E. (2007). *Modern Sanat Ve Yeni Tipografi*. Ankara: Dost Kitapevi Yayınları.
- Becer, E. (2009). *İletişim Ve Grafik Tasarım*. Ankara: Dost Kitapevi Yayınları.
- Çizgen, G. (2000). *Fotoğrafın Görsel Dili – Fotoğraf Ve Sanat Üzerine Yazılar*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları.
- Freund, G. (2007). *Fotoğraf Ve Toplum*. (Çev. Ş. Demirkol). İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Jury, D. (2006). *What Is Typography?* Switzerland: RotoVision SA.
- Ketenci, H. F., Bilgili C. (2006). *Görsel İletişim Ve Tasarım*. İstanbul:Beta Basım Yayım.
- Kılıç, L. (2002). *Fotoğrafa Başlarken*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Meggs, P. B. (1992). *Type And Image*. New York: John Wiley & Sons.
- Modiano, A. (2007). *Fotoğraf Tarihine Giriş*. (Çev.D. Koç, H. Aşuroğlu). Antalya: Art Studio Yayıncılık.
- Newark, Q. (2002). *What Is The Graphic Design?* Switzerland: Rotovision.
- Sarıkavak, N. K. (2004). *Çağdaş Tipografinin Temelleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Teker, U. (2009). *Grafik Tasarım Ve Reklam*. İstanbul: Yorum Sanat Ve Yayıncılık.
- Topçuoğlu, N. (1992). *İyi Fotoğraf Nasıl Oluyor Yani?*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Twemlow, A. (2011). *Grafik Tasarım Ne İçindir?*. (Çeviri: D. Özgen). İstanbul: Yem Yayınevi.
- Yurdalan, Ö. (2007). *Belgesel Fotoğraf ve Fotoröportaj*. İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Uçar, T. F. (2004). *Görsel İletişim Ve Grafik Tasarım*. İstanbul: İnkılap Kitapevi
- Uçar Ö. Uçar, T. F. Kılıç L. Orhon N. Taşcıoğlu M. (2011). *Görsel Kültür*. Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Yayını.

GÖRSEL KAYNAKÇASI

Görsel 1: Camera Obscura

<http://www.inohow.co.uk/how-to-set-up-a-camera-obscura/>

(Erişim Tarihi: 10.04.2014)

Görsel 2: Camera Lucida

[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/Camera_Lucida_in_use_drawing_small_figurine.jpg_\(Erişim_Tarihi:_10.04.2014\)](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/Camera_Lucida_in_use_drawing_small_figurine.jpg_(Erişim_Tarihi:_10.04.2014))

Görsel 3: McDonald's McFlurry için yapılmış tasarım

<http://spyrestudios.com/45-creative-typography-print-ads/>

(Erişim Tarihi: 08.02.2015)

Görsel 4: Tekstil markası için tasarım

<http://spyrestudios.com/45-creative-typography-print-ads/>

(Erişim Tarihi: 08.02.2015)

Görsel 5: “Success and Failure”, Michael Bierut

Type and Image, Philip B. Meggs

Görsel 6: “The Perfect War”, Andy Carpenter

Type and Image, Philip B. Meggs

Görsel 7: “The Perfect War”, Adriane Stark

Type and Image, Philip B. Meggs

Görsel 8: “Our Movement Problems”, Frank Armstrong

Type and Image, Philip B. Meggs

Görsel 9: Mademoiselle Dergisi'nin kapak tasarımı, Pradbury Thompson

Type and Image, Philip B. Meggs

Görsel 10: Ms. Magazine Kapak Tasarımı, Bea Feitler ve Mel Dixon

Type and Image, Philip B. Meggs

Görsel 11: “Once Upon a Treasure Hunt”, Herb Lubalin

Type and Image, Philip B. Meggs

Görsel 12: “Neuenburger Sigorta”, Siegfried Odermatt

Type and Image, Philip B. Meggs

Fotoğraf 1: Niepce, ilk fotoğraf

<http://www.birkarefotograf.com/fotograf-ve-fotografcilik-tarihi/>

(Erişim Tarihi: 10.04.2014)